

Uporaba v kemiji

Naloga: Dani so trije rezervoarji s slano vodo, ki imajo prostornino 20, 40 in 60 litrov. V prvi rezervoar (prostornine 20 litrov) priteka neslana voda, odteka pa dobro premešana voda v drugi rezervoar (prostornine 40 litrov), iz drugega rezervoarja odteka v tretji rezervoar, iz slednjega pa odteče na prosto. Pretok je 10 litrov na minuto.

Zapiši sistem diferencialnih enačb, ki prikazuje spreminjanje tekočine soli v rezervoarjih. Sistem tudi reši.

Rešitev: Označimo čas s spremenljivko t , koncentracije soli v času t v rezervoarjih pa s $k_1(t)$, $k_2(t)$ in $k_3(t)$.

Pri Matematiki II smo napisali naslednjo enačbo (za več glej vaje):

$$Vdk = \phi k_s dt - \phi k(t) dt,$$

kjer je V volumen rezervoarja, ϕ pretok tekočine, k_s koncentracija pritoka, $k(t)$ koncentracija v času t . Posledično imamo pri naši nalogi naslednje:

$$\begin{aligned} k_1'(t) &= -\frac{10}{20}k_1(t) \\ k_2'(t) &= \frac{10}{20}k_1(t) - \frac{10}{40}k_2(t) \\ k_3'(t) &= \frac{10}{40}k_2(t) - \frac{10}{60}k_3(t), \end{aligned}$$

kjer $k_1'(t)$, $k_2'(t)$ in $k_3'(t)$ predstavljajo spremembo koncentracije v času t .

Opazimo, da so lastne vrednosti in ltni vektorji naslednji: $\lambda_1 = -\frac{1}{2}$, $\vec{p}_1 = (-2, 4, -3)$, $\lambda_2 = -\frac{1}{4}$, $\vec{p}_2 = (6, -1, 3)$, $\lambda_3 = -\frac{1}{6}$, $\vec{p}_3 = (0, 0, 1)$. Posledično je končna rešitev $K(t) = C_1\vec{p}_1e^{\lambda_1 t} + C_2\vec{p}_2e^{\lambda_2 t} + C_3\vec{p}_3e^{\lambda_3 t}$.